

Anexa 6 b) la Ghidul Solicitantului „Intervenții care sprijină dezvoltarea întreprinderilor și a antreprenoriatului”, componenta „Sprijin pentru creșterea durabilă a microîntreprinderilor și crearea de locuri de muncă” din cadrul Programului Tranziție Justă 2021 – 2027

Listă de auto-evaluare privind respectarea principiului

„a nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH) obiectivele de mediu

ÎNDRUMĂRI METODOLOGICE

Potrivit art. 9 alin. 4 din Regulamentul (UE) nr. 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, coroborat cu punctul 6 al preambulului Regulamentului (UE) nr. 2021/1056 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă, principiul „a nu prejudicia în mod semnificativ” (DNSH – „Do No Significant Harm”) obiectivele de mediu trebuie interpretate în sensul art. 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 2019/2088), conform căruia noțiunea de „prejudiciere în mod semnificativ” pentru cele șase obiective de mediu vizate de Regulamentul privind taxonomia se definește astfel:

1. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ **atenuarea schimbărilor climatice** în cazul în care activitatea respectivă generează emisii semnificative de gaze cu efect de seră (GES);
2. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ **adaptarea la schimbările climatice** în cazul în care activitatea respectivă duce la creșterea efectului negativ al climatului actual și al climatului preconizat în viitor asupra activității în sine sau asupra persoanelor, asupra naturii sau asupra activelor;
3. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ **utilizarea durabilă și protejarea resurselor de apă și a celor marine** în cazul în care activitatea respectivă este nocivă pentru starea bună sau pentru potențialul ecologic bun al corpurilor de apă, inclusiv al apelor de suprafață și subterane, sau starea ecologică bună a apelor marine;
4. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ **economia circulară, inclusiv prevenirea generării de deșeuri și reciclarea acestora**, în cazul în care activitatea respectivă duce la ineficiențe semnificative în utilizarea materialelor sau în utilizarea directă sau indirectă a resurselor naturale, la o creștere semnificativă a generării, a incinerării sau a eliminării deșeurilor, sau în cazul în care eliminarea pe termen lung a deșeurilor poate cauza prejudicii semnificative și pe termen lung mediului;

5. Se consideră că o activitate prejudiciază în mod semnificativ **prevenirea și controlul poluării** în cazul în care activitatea respectivă duce la o creștere semnificativă a emisiilor de poluanți în aer, apă sau sol;

6. Se consideră că o activitate economică prejudiciază în mod semnificativ **protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor** în cazul în care activitatea respectivă este nocivă în mod semnificativ pentru condiția bună și reziliența ecosistemelor sau nocivă pentru stadiul de conservare a habitatelor și a speciilor, inclusiv a celor de interes pentru Uniune.

Activitățile/lucrările realizate în cadrul proiectului care contribuie la unul dintre cele șase obiective de mediu sunt considerate conforme cu principiul DNSH, prevăzute în Comunicarea Comisiei - Orientări tehnice privind aplicarea principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” în temeiul Regulamentului privind Mecanismul de redresare și reziliență (2021/C58/01).

Pentru a asigura conformarea cu principiul DNSH în lista de auto-evaluare solicitantii trebuie să furnizeze suficiente detalii prin care să dovedească faptul că activitățile legate de pregătirea și de implementarea proiectului, lucrările, serviciile și/sau dotările prevăzute în cadrul acestuia, precum și activitățile aferente domeniilor de activitate pentru care se solicită finanțare nu aduc prejudicii semnificative obiectivelor de mediu.

Astfel, procesul cuprinde două părți de auto-evaluare: în prima parte solicitantii trebuie să identifice care dintre cele șase obiective de mediu necesită o evaluare de fond conform principiului DNSH. În cazul în care răspunsul este „nu”, solicitantii prezintă pe scurt motivele pentru care obiectivul de mediu nu necesită o evaluare de fond a măsurii conform principiului DNSH, pe baza unuia dintre următoarele cazuri:

- a) Activitățile din cadrul proiectului nu au nici un impact previzibil sau au un impact previzibil nesemnificativ asupra obiectivului de mediu legat de efectele directe și indirecte primare ale activităților pe parcursul întregului său ciclu de viață, având în vedere natura sa și, ca atare, sunt considerate conforme cu principiul DNSH pentru obiectivul relevant;
- b) Proiectul este monitorizat întrucât sprijină un obiectiv privind schimbările climatice sau un obiectiv de mediu cu un coeficient de 100 %, fiind astfel considerat conform cu principiul DNSH în ceea ce privește obiectivul relevant;
- c) Activitățile proiectului „contribuie în mod substanțial” la un obiectiv de mediu, în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia, fiind astfel considerate conforme cu principiul DNSH în ceea ce privește obiectivul relevant.

În cazul în care răspunsul este „da”, solicitantii trec la partea a 2-a listei de auto-evaluare și prezintă justificarea de fond în ceea ce privește obiectivele de mediu. Partea a 2-a a auto-evaluării cuprinde, pentru fiecare dintre cele șase obiective de mediu, întrebări care corespund cerințelor privind evaluarea principiului DNSH. Solicitanții trebuie să furnizeze o justificare de fond pentru a indica faptul că activitățile proiectului nu prejudiciază în mod semnificativ obiectivul de mediu identificat în partea întâi.

Referitor la obiectivul de mediu 1 – Atenuarea schimbărilor climatice

Activitățile prevăzute în cadrul proiectelor nu generează sau nu conduc la o creștere semnificativă de emisii de gaze cu efect de seră, situație în care nivelul acestora va fi calculat pentru fiecare proiect în cadrul procedurii de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) derulată în conformitate cu Legea

nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, coroborat cu anexa II la Ghidul general - Integrarea Schimbărilor Climatice în Evaluarea Impactului Asupra Mediului aprobat prin Ordinul nr. 269/2020 din 20 februarie 2020 privind aprobarea ghidului general aplicabil etapelor procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, a ghidului pentru evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier și a altor ghiduri specifice pentru diferite domenii și categorii de proiecte publicat în Monitorul Oficial nr. 211 din 16 martie 2020.

În cazul în care activitatea nu este vizată de pragurile ETS (Directiva nr. 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei nr. 96/61/CE a Consiliului, transpusă în legislație națională prin H.G. nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cu modificările și completările ulterioare, activitățile proiectelor nu afectează obiectivul de atingere a țintei de reducere de emisii de GES stabilită pentru anul 2030 și nici obiectivul de neutralitate climatică (2050).

Referitor la obiectivul de mediu 2 *Adaptarea la schimbările climatice*

Investițiile pot avea o contribuție substanțială la obiectivul de adaptare la schimbările climatice. Astfel, în cadrul procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) se vor realiza analize de vulnerabilitate și a riscurilor climatice care să ducă la identificarea, evaluarea și punerea în aplicare a măsurilor de adaptare relevante. EIM va fi derulată în conformitate cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului, coroborat cu anexa II la Ghidul general - Integrarea Schimbărilor Climatice în Evaluarea Impactului Asupra Mediului aprobat prin Ordinul nr. 269/2020 din 20 februarie 2020 privind aprobarea ghidului general aplicabil etapelor procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, a ghidului pentru evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier și a altor ghiduri specifice pentru diferite domenii și categorii de proiecte publicat în Monitorul Oficial nr. 211 din 16 martie 2020.

Referitor la obiectivul de mediu 3 *Utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă și marine*

Pentru activitatea economică asociată investițiilor în infrastructură și/sau echipamente, solicitanții de finanțare au obligația contractuală să obțină avizele/acordurile/autorizațiile necesare derulării respectivei activități, inclusiv obținerea autorizației de mediu pentru domeniul de activitate respectiv, care stabilește parametrii și regulile de funcționare a activității titularului de activitate, căruia i se impun condiții speciale pentru buna desfășurare a activității, în raport cu normele de protecția mediului.

În cazul în care se efectuează o evaluare a impactului asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului (EIM) aceasta include o evaluare a impactului asupra apei în conformitate cu Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în cadrul căreia vor fi analizate riscurile de degradare a mediului legate de protejarea calității apei și de stresul hidric.

Astfel, proiectele avute în vedere a fi finanțate vor avea anexată decizia etapei de încadrare sau clasarea notificării emisă de la autoritatea pentru protecția mediului în conformitate cu Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și vor urma etapele procedurale stabilite în funcție de încadrarea respectivă, inclusiv obținerea acordului de mediu necesar pentru aprobarea de dezvoltare a proiectului, respectiv decizia autorității competente pentru protecția mediului.

Referitor la obiectivul de mediu 4 Economia circulară, inclusiv prevenirea și reciclarea deșeurilor. Investițiile vor fi realizate cu respectarea următoarelor cerințe:

- Gestionarea deșeurilor rezultate în toate etapele se va realiza în linie cu obiectivele de reducere a cantităților de deșeuri generate și de maximizare a reutilizării și reciclării, respectiv în linie cu obiectivele din cadrul general de gestionare a deșeurilor la nivel național - Planul național de gestionare a deșeurilor (elaborat în baza art. 28 al Directivei nr. 2008/98/EC privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive, cu modificările ulterioare și aprobat prin H.G. nr. 942/2017);
- În toate etapele proiectului se va menține evidența gestiunii deșeurilor conform O.U.G. nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, H.G. nr. 856/2002 privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase, cu modificările și completările ulterioare și respectiv Legea nr. 249/2019 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare;
- În conformitate cu prevederile Deciziei nr. 2000/532/CE a Comisiei, preluată în legislația națională prin H.G. nr. 856/2002, cu modificările și completările ulterioare, lucrările nu presupun utilizarea unor categorii de materiale care să poată fi încadrate în categoria substanțelor toxice și periculoase;
- În ceea ce privește deșeurile recuperabile rezultate pe perioada executării lucrărilor, constructorul se va asigura că cel puțin 70% (în greutate) din deșeurile nepericuloase rezultate din construcții și demolări (cu excepția materialelor naturale definite în categoria 17 05 04 – pământ și pietriș, altele decât cele vizate la rubrica 17 05 03 din lista europeană a deșeurilor stabilită prin Decizia 2000/532/CE a Comisiei, preluată în H.G. nr. 856/2002, cu modificările și completările ulterioare) și generate pe șantier vor fi pregătite, respectiv sortate pentru reutilizare, reciclare și alte operațiuni de valorificare material, inclusiv operațiuni de umplere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, în conformitate cu ierarhia deșeurilor și Protocolul UE de gestionare a deșeurilor din construcții și demolări;
- Astfel, în conformitate cu reglementările în vigoare, deșeurile rezultate vor fi colectate selectiv în funcție de caracteristicile lor, transportate în depozite autorizate sau predate unor operatori economici autorizați în scopul valorificării lor. Pentru toată durata de implementare a proiectului vor fi încheiate contracte cu societăți autorizate ce vor asigura eliminarea/valorificarea tuturor tipurilor de deșeuri generate. Toate deșeurile generate pe parcursul și în urma implementării proiectului, vor fi depozitate temporar doar pe suprafețe special amenajate în acest sens. În cazul deșeurilor contaminate, se vor lua măsuri speciale de gestionare a acestora (prin depozitarea separată doar pe suprafețe impermeabile), pentru a nu contamina restul deșeurilor sau solul;
- În toate etapele de implementare a proiectului se va menține evidența gestiunii deșeurilor conform O.U.G. 92/2021 privind regimul deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare, H.G. nr. 856/2002 și respectiv Legea nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje, cu modificările și completările ulterioare.

Sortarea deșeurilor se va realiza la locul de producere, prin grija constructorului. Acesta are obligația, conform H.G. nr. 856/2002, cu modificările și completările ulterioare, să țină evidența lunară a colectării, stocării provizorii și eliminării deșeurilor către depozitele autorizate.

Pentru activitatea economică asociată investițiilor în infrastructură și/sau echipamente, solicitanții la finanțare vor avea obligația contractuală să obțină avizele/acordurile/autorizațiile necesare derulării

respectivei activități, inclusiv obținerea autorizației de mediu pentru domeniul de activitate respectiv, care stabilește parametrii și regulile de funcționare a activității titularului de activitate, căruia i se impun condiții speciale pentru buna desfășurare a activității, în raport cu normele de protecția mediului.

Referitor la obiectivul de mediu 5 *Prevenirea și controlul poluării în aer, apă sau sol*
Implementarea proiectelor se va realiza cu respectarea condițiilor de protecție a factorilor de mediu (inclusiv apă, aer și sol) potențial afectați, stabilite prin actele de reglementare emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului.

În cea mai mare parte, sursele de emisie a poluanților atmosferici pot fi surse la sol libere, deschise și mobile sau staționare, difuze/dirijate. Activitatea de realizare a lucrărilor include deopotrivă și surse mobile de emisii, reprezentate de utilajele necesare desfășurării lucrărilor, de vehicule care vor asigura transportul diverselor materiale, dar și vehiculele necesare evacuării deșeurilor de pe amplasament. Funcționarea acestora va fi intermitentă, în funcție de programul de lucru și de graficul lucrărilor.

Cu toate acestea, se estimează că poluarea aerului, în timpul perioadei de execuție a lucrărilor nu depășește limitele maxime permise, este temporară (în timpul exercitării lucrărilor), intermitentă (în funcție de programul de lucru și de graficul lucrărilor), nu este concentrată doar în frontul de lucru (unele surse sunt mobile) nefiind de natură să afecteze semnificativ acest obiectiv de mediu. Se vor lua măsuri de atenuare (de ex. lucrările aferente proiectului vor fi realizate cu utilaje mai puțin poluante; se vor instala sisteme de protecție pentru evitarea poluării cu particule în suspensie - PM₁₀, PM_{2,5}).

Pe parcursul etapei de execuție, se vor lua măsurile necesare astfel încât deșeurile rezultate din demontări/demolări, precum și materialele pentru construire, să fie corect depozitate pentru a se evita infiltrațiile în stratul acvifer sau în apele de suprafață, urmare a antrenării acestora de către apele pluviale sau de către vânt.

Se va asigura formarea periodică a tuturor lucrătorilor de la fața locului pentru a se asigura evitarea scurgerilor accidentale de substanțe chimice, carburanți și uleiuri provenite de la funcționarea utilajelor implicate în lucrările de construcție sau datorate manevrării defectuoase a autovehiculelor de transport.

Funcționalitatea unor utilaje ce utilizează motoare cu combustie internă în preajma corpurilor de apă conțin un risc inherent în cazul unor accidente, ce pot astfel conduce la contaminarea punctiformă și temporară a corpurilor de apă de suprafață, însă acest risc poate fi adresat în cadrul unui plan de management de mediu, elaborat înainte de începerea etapei de execuție a proiectului.

În etapa de dezafectare a proiectului, potențialele surse de poluare a apei vor fi similare cu cele din etapa de construcție, lucrările fiind realizate cu aceleași tipuri de utilaje.

De asemenea, în ceea ce privește utilizarea și prezența substanțelor chimice, activitatea nu va utiliza:

- (a) ca atare, în amestecuri sau în articole, substanțele enumerate în anexa I sau anexa II la Regulamentul (UE) nr. 2019/1021 al Parlamentului European și al Consiliului, cu excepția cazului în care substanțele sunt prezente ca urme neintenționate de contaminant;
- (b) mercurul și compușii mercurului, amestecurile acestora și produsele cu adaos de mercur, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 2017/852 al Parlamentului European și al Consiliului;

- (c) ca atare, în amestecuri sau în articole, substanțele enumerate în anexa I sau anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1005/2009 al Parlamentului European și al Consiliului;
- (d) ca atare, în amestecuri sau în articole, substanțele enumerate în anexa II a Hotărârii nr. 322/2013 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția cazului în care se respectă pe deplin articolul 4 alineatul (1) din HG nr. 322/2013;
- (e) ca atare, în amestecuri sau în articole, substanțele enumerate în anexa XVII la Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului, cu excepția cazului în care se respectă pe deplin condițiile specificate în anexa respectivă;
- (f) substanțe care, fie singure, fie în amestecuri, fie ca parte dintr-un articol, îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 57 din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 și sunt identificate în conformitate cu articolul 59 alineatul (1) din regulamentul respectiv, cu excepția cazului în care s-a dovedit că utilizarea lor este esențială pentru societate;
- (g) alte substanțe care, fie singure, fie în amestecuri, fie ca parte dintr-un articol, îndeplinesc criteriile prevăzute la articolul 57 din Regulamentul (CE) nr. 1907/2006, cu excepția cazului în care s-a dovedit că utilizarea lor este esențială pentru societate.

Deșeurile solide, materialul rezultat din decopertări, excavații, combustibili sau uleiurile nu se vor deversa în albia cursului de apă sau lacul de acumulare, se va proceda la colectarea selectivă a deșeurilor în vederea valorificării și/sau eliminării prin firme autorizate. Pe perioada execuției lucrărilor se va acorda o atenție deosebită scurgerilor de carburanți și se va asigura un management al deșeurilor adecvat – depozitarea deșeurilor se va realiza în locuri bine stabilite, cu asigurarea protecției adecvate pentru a fi evitate infiltrațiile și poluarea acviferelor în caz de ploaie. Se vor utiliza utilaje și mijloace de transport performante, iar transportul materialelor se va realiza cu autovehicule prevăzute cu prelată.

Pentru reducerea nivelului de zgomot și vibrații, acolo unde va fi cazul, vor fi instalate bariere fonice pentru respectarea prevederilor Legii nr. 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, cu modificările și completările ulterioare.

Pentru activitatea economică asociată investițiilor în infrastructură și/sau echipamente, solicitanții la finanțare vor avea obligația contractuală să obțină avizele/acordurile/autorizațiile necesare derulării respectivei activități, inclusiv obținerea autorizației de mediu pentru domeniul de activitate respectiv, care stabilește parametrii și regulile de funcționare a activității titularului de activitate, căruia i se impun condiții speciale pentru buna desfășurare a activității, în raport cu normele de protecția mediului.

Referitor la obiectivul de mediu 6 *Protecția și restaurarea biodiversității și a ecosistemelor*

Impactul potențial al proiectelor asupra mediului, inclusiv al lucrărilor localizate în vecinătatea sau în siturile Natura 2000, în siturile înscrise pe Lista patrimoniului mondial UNESCO și în principalele zone de biodiversitate, precum și alte zone protejate, este evaluat în conformitate cu prevederile Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului și vor urma etapele procedurale stabilite în funcție de încadrarea respectivă, inclusiv obținerea acordului de mediu necesar pentru aprobarea de dezvoltare a proiectului, respectiv decizia autorității competente pentru protecția mediului.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului integrează evaluarea adecvată asupra ariilor naturale protejate de interes comunitar, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice,

precum și procedura de emitere a avizului de gospodărire a apelor care include evaluarea impactului asupra corpurilor de apă conform prevederilor Legii apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

Proiectele vor pune obligatoriu în aplicare toate măsurile de atenuare fezabile din punct de vedere tehnic și relevante din punct de vedere ecologic pentru a reduce impactul negativ asupra apei, precum și asupra habitatelor și a speciilor protejate care depind direct de apă.

Infrastructurile nu vor fi construite pe:

- a. Teren arabil și terenuri cultivabile cu un nivel moderat, până la ridicat al fertilității solului și cu biodiversitate subterană, astfel cum se menționează în studiul UE LUCAS;
- b. Terenuri ecologice cu o valoare recunoscută a biodiversității ridicate și terenuri care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) enumerate pe Lista Roșie Europeană sau pe Lista Roșie IUCN;
- c. Teren forestier (acoperit sau nu de copaci), alte terenuri împădurite sau terenuri acoperite parțial sau în totalitate sau destinate a fi acoperite de copaci, chiar și atunci când acești copaci nu au atins încă dimensiunea și acoperirea pentru a fi clasificate drept pădure sau alt teren împădurit, definit în conformitate cu definiția FAO a pădurilor.